

Mænd; men, jeg troer, at min ærede Ven for Holbek Amts 2den Valgfreds tager feil i hele denne sin Anskuelse. Billigt vil jeg indrømme, at Embedsstanden kan være til Hindrer for en demokratisk Udvikling; men, det troer jeg dog staaer fast, at, hvis man enten tog den aldeles bort fra Rigsdagen, eller kun vilde tilføje den Sæde og Stemme der paa saadanne Betingelser som de, den ærede Rigsdagsmand gjorde gjældende, saa vilde Jngen mere komme til at føle det end netop selve Demokratiet.

Tscherning: Hele den første Deel af den ærede sidste Taler's Foredrag, som han lagde mig i Munden, vil det ærede Thing vide, at han selv har skabt (Stemmer: Nei!) Jeg har ikke sagt et Ord af den Natur; jeg har sagt, at Embedsmænd, som kom her paa Rigsdagen, maatte gjøre deres Valgere fattede paa, at de ikke vilde føre an i de store politiske Spørgsmaal. Det vil vise sig, at det er dette, jeg har sagt, og jeg har ved Siden deraf henviist til, at det ogsaa kun er dem, der have ført an, man har rammet, men ingenlunde dem, der blot have stemt med (En Stemme: Det er urigtigt!). Man vil sige, at der er en enkelt Undtagelse — det kan gjerne være muligt, men i Hovedsagen er det dog Tilfældet; men ved Siden deraf har jeg sagt, at jeg aldeles ikke vilde indlade mig paa Bedømmelsen af de Forhold, som have fundet Sted, men tage Sagen i dens Almindelighed og tilraade, at vi ikke have et Gode, som vi have i vor Grundlov, paa Grund af en tilfældig slet Ubenyttelse deraf. Det er kun det, jeg holder fast. Naar den ærede sidste Taler fremdeles har sagt, at jeg vilde en u selvstændig Embedsstand, saa erklærer jeg herved eengang for alle, at jeg ikke vil nogen Embedsstand, men selvstændige Embedsmænd, selvstændige, administrative Embedsmænd, som vinde deres Selvstændighed ved at blive indenfor deres rette Grænser og bevæge sig der. Den Mand, der søger en fremtrædende Stilling i en politisk Forhandling, han søger den ikke, for at skaffe sig Selvstændighed som Embedsmænd, han vil skaffe sig en Selvstændighed af en anden Natur, Selvstændighed som politisk Mand. Det skal ogsaa være ham indrømmet, det er

netop det, Grundloven giver, men han skal ikke bruge sin Embedsstilling som en Stige, for at træde op derpaa og vinde en større Betydning som politisk Mand end den, han vilde have vundet, dersom han blot havde været Borger og ikke tillige Embedsmænd. (Steen: Det kan ikke tænkes!). Jo, det kan meget godt tænkes. Der bestaaer Stater, store Stater, og Stater, som give os det constitutionelle Exempel, hvor det er Tilfældet; vi vilde meget let kunne erkjende det, naar vi f. Ex. tage bort hele Hærvesen under Overveielse. Vi vilde meget godt kunne begribe, at man ikke saaledes kan dele Personen i to og stige: idag er Du det, og imorgen er Du det; det falder stærk i Dinene, at dette ikke lader sig gjøre; det falder mindre i Dinene ved andre Embeder. Naar man her har sagt, at de geistlige Embeder egentlig ikke høre til dem, som skulle besættes af Staten, og at de Mand, som beklæde dem, altsaa heller ikke kunne affattes af Staten, saa svarer jeg: Det er meget rigtigt; bring det derhen til, at de geistlige Embedsmænd blive valgte af Menigheden, saa kunne de ikke affattes af Staten, og saa komme vi i det rette Forhold, idet vi faae en selvstændig Menigheds Embedsmænd, og ikke en geistlig Stand. Jeg ønsker gjerne selvstændige Præster, hver i sin Menighed, saa selvstændige i Forbindelse med deres Menighed, som de nogenlunde kunne være, men jeg ønsker ikke en geistlig Stand, som vinder Selvstændighed ved halvt at staae udenfor Menigheden. Jeg ønsker selvstændige Embedsmænd, som røgte deres Kald med Trofast, Hørlighed og Lydighed, og derved vinde den Anseelse af deres Foresatte, som enhver underordnet Mand ved disse Egenstaber vinder af sine Foresatte, men jeg ønsker ikke en Embedsstand, som foreskriver Statsmagten Love, og som igjennem Repræsentationen udøver Indflydelse paa Statens Statter, og udbetaler sig selv en ubillig Part deraf. Jeg ønsker, som sagt, en tilstrækkelig Mængde af billigt lønede Embedsmænd, men jeg troer, at det er forunderligt at have en repræsentativ Forsamling og en Embedsstand. Naar blev Embedsstanden til her i Landet? Det skete i Maret 1660; da stod